

พระราชสุทธินิยามมงคล (จรัญ ฐิตธัมโม)

แสดงธรรม ณ ศาลาพระราชศรีธา

วัดปทุมวนาราม ปทุมวัน กรุงเทพฯ

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๓

เวลา ๑๓.๐๐น.

P14005

อาตมาภาพได้รับอาราธนาจากมูลนิธิ ถาวร จิตตถาวร - วงศ์มาลัย ให้มาแสดงธรรม
กัณฑ์ พิเศษ ในวันที่ วันนี้พิเศษหลายอย่าง พิเศษที่เราควรจะคิด วันนี้เป็นวันคล้ายวันพระ
ราชสมภพ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ควรจะคิดด้วยเป็นพิเศษ
เช่นเดียวกัน อาตมาดีใจมาก ป่วยอาพาธก็ต้อง เพราะเหตุใด ศาลาพระราชศรีธา สร้างมี
ประโยชน์ต่อพุทธศาสนิก เราจะถูกกันง่าย ๆ เข้าใจกันดี ๆ คือหลวงพ่อ เจ้าคุณถาวร ถาวร
วงศ์มาลัย ท่านเป็นพระสงฆ์ทรงศีลาจารย์วัตร ตามรอยบาทของพระพุทธเจ้า ท่านสร้าง
กิจกรรมของพระสงฆ์เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ไม่น้อย ทั้งที่ที่ท่านเรียนให้ทราบว่ายังอยู่
ในการ ป่วยไข้หรืออาพาธบ้างเล็กน้อย ท่านก็ต้องทำงานทุกอย่าง อย่าง สร้างวัด สร้างคน สร้าง
ดลบันดาล สร้างพัฒนาจิต สร้างชีวิตของมนุษย์ ให้กลับร้ายกลายเป็นดี ให้มีปัญญา สร้าง
ถึงอเมริกาเป็นต้น อาตมาดีใจมากที่พระเดชพระคุณที่เรียกกันให้คนรู้จักกัน ก็คือหลวงพ่อ
ถาวรเป็นที่รู้จักกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ รู้จักชื่อที่ว่าท่านสร้างคน ช่วยเหลือใน
กิจกรรม ของพระสงฆ์ ทั้งมูลนิธิยังไม่พอ เก็บข้าว ข้าวนาเกลือ ข้าวนาดี มีปัญญา ทั้ง
กุกุบุตรธิดา ให้เข้าสู่ มุ่งหมายของจุดที่เป็นกุศล ทั้งนี้อาตมาไม่สบายก็ต้องมา ต้องมาช่วยกัน
ช่วยสนับสนุนพระเดียนี่หายาก สร้างวัดถึง สามวัด แต่ไม่ใช่วัดถุ ท่านสร้างวัดถุธรรม สร้าง
อารมณ์คน พัฒนาจิตคน ให้เข้าสู่กุศลดังจะชี้แจงดังต่อไปนี้

จะน้อมนี้ระลึกถึงสมเด็จพระพุทธเจ้า ตามรอยพระบาทของพระองค์นั้น ดำเนินงาน
การศาสนาประการใด วันนี้จะชี้แจงให้โยมเข้าใจซักเล็กน้อย ที่ไม่เคยเข้าใจจะพูดด้วยเรื่อง
หน้าปากคอกที่เราลืมกันไปแล้ว ที่เราไปหาหน้ากลางทุ่ง หน้าปากคอกที่เราจะออกจากบ้าน
ควรจะมีอะไรบ้างควรจะยึดถืออะไรเป็นข้อหลักปฏิบัติข้อวัตรบ้าง เราก็ไม่ทราบ ไปทราบ

อยากจะไปสวรรค์เลย อยากจะไปนิพพานเลย แต่สวรรค์ที่ฟังในชีวิตไม่มี ที่จะต่อไปถึงสวรรค์ได้ ต่อบ้างถึงนิพพานได้ แค่ว่าสมบัติของเราที่เกิดมาเยอะมาก หามาด้วยความยาก มาด้วยความลำบากยากเข็น ลำบากใจ ยังไม่โอกาสรักษาความเป็นมนุษย์ไว้ได้

กิจใจ มนุษปริลาภ การเกิดเป็นมนุษย์แสนจะยากแล้ว ทำไมถึง ทำมันง่ายมากได้กัน กิจใจ มนุษปริลาภ พระพุทธเจ้าสอน เกิดมายากไหม เกิดมาลำบากไหม โยมทุกคนโปรดพิจารณาเดี๋ยวนี้ เกิดยาก เกิดมาไม่ใช่ง่าย ถ้าเราจิตไม่โปร่งใส ใจไม่สะอาด ต้องไปเกิดบ้านไหน ไปเกิดที่บ้านสกปรก เราเกิดมาจากนรกแน่นอน เรามีความสะอาด มีบุญกุศลมาจากชาติปางก่อน บ้านไหนเขาสะอาดเราต้องไปเกิดบ้านนั้นแน่ คือนักปราชญ์ ราชกวีมีปัญญา บ้านไหนสกปรกสัตว์นรกมาเกิด เทียบพอเพียงแม่ ตั้งแต่หลัง ๒๕ ศตวรรษ ขอเจริญพรไม่ใช่พูดเล่นสัตว์นรกมาเกิด ก่อน ๒๕ ศตวรรษ ๒๕๐๐ คนดีมากเกินไป เคารพผู้ใหญ่ อ่อนน้อม ถ่อมตนตลอดรายการ ๒๕ ศตวรรษ คนกระด้าง คางแข็ง ปากกล้า ข้างเคียงเพียงพอเพียงแม่คำ ไม่ตกปาก มาจากนรก บางคนเขาบอกว่าคนมาเกิดมากมายมาจากไหน ก็มาจากนรกเป็นหมื่นปี แล้วก็มาเกิด หลัง ๒๕ ศตวรรษแล้ว นั้น หากความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตจิตใจไม่ได้เลย พี่น้องยังทะเลาะกัน พี่น้องยังโกงกัน และจะเอาอะไรเป็นดีได้ ในสมัยโบราณกาลนั้น พี่น้องเขาไม่ทะเลาะกัน พี่ต้องช่วยน้อง น้องต้องช่วยพี่ สร้างความดีให้พ่อแม่ ต่ออายุให้พ่อแม่ยืนยาว เดียวนี้ลูกหลานยุคใหม่ไม่มีการต่ออายุให้พ่อแม่เลย ทำให้พ่อแม่ต้องอายุสั้น เพราะเหตุใด ออกไต่เตลให้ท่านฟังก่อน ทำลายพ่อแม่ให้อายุสั้นคือ พี่น้องทะเลาะกันแย่งสมบัติกัน ยุคใหม่สมัยใหม่ ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย โปรดพิจารณา ตัวเอง ว่า กิจใจ มนุษปริลาภ เราเกิดแสนจะยาก ด้วยความลำบาก ทำไมมันง่ายมากได้ กันเหลือเกิน พี่น้องทะเลาะกัน พ่อแม่ก็เสียใจ ยุคใหม่สมัยนี้เป็นเช่นนั้นทั่วไป ใครจะเถียงไม่ได้ บ้านตระกูลวงศ์ที่จะรักสามัคคี สร้างความดีร่วมกันให้พ่อแม่แสนจะยาก แสนจะลำบากมาก น่าเสียดาย เกิดเป็นมนุษย์ น่าจะรักษาสมบัติมนุษย์ได้ ญาติโยมผู้ชายที่รักทั้งหลายเอ๋ยที่โยมไปบวช กันนะ อยากจะเจริญพรถามว่า คู่กรรมวาจา ถามว่ามนุษย์โสดี ท่านเป็นมนุษย์หรือเปล่า ถ้าไม่เป็นบวชให้ไม่ได้ ที่นี้ปลอมมาบวชกันถึงได้ยุ่ง คนปลอมมาเป็นมนุษย์ มาจากมนุสเดรชาโน เลยมาบวชกัน มนุสโส ลี อามะ ภัณฑะ ตะพิด เพราะอะไร เพราะเขาสอนให้อามะภัณฑะ ต้องเตไปเลยเรื่อยๆ เลยไม่รู้เตหรือโต น่าเสียดาย ท่านทั้งหลายท่านคิดว่าท่านเป็นมนุษย์มายาก ท่านจะ

ไม่มีเรื่องเลยนะ ท่านจะรักษาสมบัติมนุษย์ ไว้ดีที่สุดแล้ว ไม่มีใครเสียความเป็นมนุษย์
แน่นอนที่ตรงนี้ต้องเสนอแนะ ไม่ต้องไปสวรรค์ แค่มนุษย์ยังสงบตก แล้วครูอาจารย์สมัยนี้ ให้
ไปสวรรค์ได้มีแป๊ะเจี๊ยะ หรือไง ไม่มีเงินก็เข้าไม่ได้สอบไม่ได้ แล้วแถมเอาเงินยัดไปนิพพานได้
หรือ แค่มนุษย์ เราก็ไปไม่ได้ดังที่กล่าวมาแล้ว

วันนี้ขออนุญาต ปาฐก นะไม่ได้แสดงธรรม ฟังให้สบาย นั่งมันเมื่อย นอนฟังได้ องค์กรนี้
เทศน์ นอนฟังได้ไม่เป็นบาป นอนเลย แต่ขอประทานโทษอย่าหลับ ถ้าหลับมันเสียเวลาเทศน์
เพราะไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ แต่ไม่ว่าอะไร กิจจัง มัจฉา น ชีวิตัง ญาติโยมที่รักเอ๋ย ชีวิตของเรา
ได้รอดปลอดภัยมาจนถึงทุกวันนี้ แสนจะยากลำบากมาก บางคนยังไม่ทันร้องก็ตายในท้องตั้ง
เยอะแยะ น่าจะภูมิใจไหม ที่เรามีชีวิตมาจนถึงบัดนี้แล้ว น่าจะรักษาอายุไว้อย่าให้บกพร่อง
อย่าให้มันโดยลมสลาดัน อย่าให้มันเป็นอันตรายเสียเลย แต่ก็ยังรักษากันไม่ได้ซะเลย กิจจัง
มัจฉา น ชีวิตัง โยมมีชีวิตมาจนถึงบัดนี้แล้ว มีอะไรเป็นหลัก ที่จะป็นข้อคิดในวันนี้บ้าง ก็ขอ
ฝากญาติโยมไว้เป็นข้อคิดเหมือนกัน

กิจจัง ธัมมัส สวณัง การฟังธรรมก็ยาก ยากมาก คนไปซื้อปั้งมากกว่าไปฟังธรรม
วันนี้ได้ข่าวก็น่าเห็นใจเขา ไปเซงเม้ง กัน โทไปที่วัดอัมพวันว่า วันนี้ไม่ได้ไปวัดปทุมฯ นะ ไป
เซงเม้ง เดียววันนี้จะเทศน์เรื่องเซงเม้ง ให้ฟัง ว่าเขาเซงเม้งอย่างไร โปรดติดตามต่อภาคหลัง
ภาคผนวก และติดตามฟังวันสงกรานต์ ด้วย เขาจะลือกันใหม่ ลือกันว่ามีวันสงกรานต์ใหม่
จะได้ไปสาดน้ำตามถนนดีใหม่ ดีที่สุด คือชาวพุทธ สาดน้ำรถเขาทั้งหมด ดีที่สุด เจริญที่สุด
กิจจัง ธัมมัส สวณัง การฟังธรรมก็แสนจะยาก จะมาฟังก็แสนจะยาก เดียวนี้ยุคใหม่สมัยนี้
เสียใจด้วยสร้างความคิด ต้องจำกัน สร้างความคิดต้องจำ คุณโยมประธานวันนี้สร้างความคิด
ต้องจำ สร้างความชั่วต้องจำใหม่ แต่ที่นี้ดีไม่ต้องจำมาเอง ได้ข่าวก็มาคนมาฟังเทศน์วันนี้
รับรองรวย มหาศาล มีเงินมาก รวยมาก มีเงินน้อยรวยน้อย รวยน้ำใจรวยอหิชาศัย วิสัยทัศน์
กว้างไกล ไม่ใช่แค่หัวบันไดรวยยังพอ สวยยังพอ ดีด้วยนะ ดียังไม่พอ มีปัญญาด้วยที่มา &
แก้ปัญหาได้ ใช้ได้ เข้าสเปคเราแล้ว ถ้าแก้ปัญหาไม่ได้ไม่เข้าสเปคนี้ ไม่มีเซเคิล ไม่เข้ารูปเข้า
รอย นี่แหละการฟังธรรมแสนจะยาก โชคดีได้มีโอกาสมาฟังกันวันนี้ ดีกว่าไปซื้อปั้ง เดียวนี้
คนไปซื้อปั้งเยอะ แต่ไปฟังธรรมน้อยมาก บ้างแห่งเขียนป้ายเขายังไม่มาเลย ต้องจำ ต้อง

จ้างนะ ฟังธรรมะ เหมือนทั้งบัตร์เหมือนกัน ทั้งบัตร์ก็ต้องจ้าง ฟังธรรมก็ต้องจ้าง เขาลือกันว่า บ้านนอก แต่ในกรุงเทพฯ คงไม่ลือ ก็ขออภัยท่านผู้ฟังทั้งหลาย ฟังธรรมต้องจ้าง หหมดทาง แล้ว จ้างให้สร้างความคิด แต่ความชั่วที่ทำทุกวันนี้ ไม่ต้องจ้าง

กัจฉิ พุทธา น มุปปาโท การที่พระพุทธเจ้าจะมาตรัสในโลกนั้นแสนจะยาก ยากมาก ยากที่สุดเลย แต่เราท่านทั้งหลายทำไมเป็นเช่นนั้นเล่า ถ้าพระพุทธเจ้าไม่มาตรัสในโลกโลกเราก็จะมีดมน อานาธรร้อนจิต หาที่พึ่งไม่ได้เลย ในเมื่อเรามีที่พึ่ง คือพระพุทธเจ้าพระธรรม พระสงฆ์ เช่นนี้แล้ว ทำไมไม่หาที่พึ่งซะเล่า กลับไปหาที่พึ่งที่เลวร้าย นำเสียดายเสียใจ เสียเงินเสียทองมากมาย ก็ยังจะไปอีก แต่ก็ยังจะไป ท่านทั้งหลายเช่นเดียวกัน เพราะคนเรามี นานา ชนิด ยิ่งคิดมีหลายอย่างพี่น้องต่างปล้องพี่น้องต่างใจ ท้องเดียวกันเหมือนกันไม่ได้ แต่คู่แข่งเหมือนกันไม่ได้เลย คู่แฝดโตเป็นสาวทั้งคู่ คนพี่ไม่เอาไหนเลย คนน้องตั้งใจเรียน ตะพึด เป็นดอกเตอร์ แล้วทำไมคนพี่ไม่เป็นดอกเตอร์ละ นี่ต่างกันโดย กฎแห่งกรรมหรือไม่ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว พี่น้อง ท้องเดียวกันเหมือนกันไหม จะไม่เหมือนกันเลย บางคนใจดำ เหลือกิน เขี้ยมโหด ฆ่าสัตว์ตัวเป็นให้จำตาย แต่น้องคนสุดท้องกลับใจบุญสุนทานไปวัดไปวา สดับพระธรรมเทศนา ตั้งแต่เล็กๆ แต่พี่ชายไม่เอา มีแต่นินทาพระเจ้า เข้าวัดไหนน้องไปก็ดำ ว่าหาว่าไปทำบุญให้โง่ แต่พี่ชายเอาดีไม่ได้เลย จนบัดนี้ มีลูก ๕ คน ดิทยาเสพติดหมดทุกคนเลย นี่คือเรื่องจริง แต่ไม่ขอออกนามเขา และบ้านอยู่ในกรุงเทพฯ นี้ ลูกดิทยาเสพติดหมดเลย แต่น้องจน แต่เป็นดอกเตอร์ มีลูกเอ็นทรานซ์ ไปหมด เรียนหนังสือเก่งมาก แต่พี่ชายมีเงินมีทองลูกเอาดีไม่ได้เลย

ก็ขอเจริญพรญาติพี่น้องทั้งหลายว่า เงินทอง ซื้อความคิดไม่ได้ ซื้อความสุขไม่ได้ แต่ซื้อความทุกข์ได้เลย เงินทองให้ความสำเร็จไม่ได้ แต่ให้ความสะดวกได้ ซื้อรถเบนซ์ก็คันก็ได้ ความสำเร็จในชีวิตไม่ใช่อยู่ที่การมีเงินทอง ก็พี่ชายมีเงินทองมากมายก่ายกอง ทำไมลูกเอาดีไม่ได้ แต่น้องชอบเข้าวัดทำบุญฟังเทศน์ ที่วัดปทุมนี้ก็มาด้วย แต่วันนี้ไม่ทราบมาด้วยหรือเปล่า ลูกดีหมดทุกคนเลย เขามาฟังเทศน์ทุกวันอาทิตย์ แต่พี่ชายดำทุกวัน ฟังเทศน์ให้โง่ น้องสาวเถียงง้ออย่างหนูไม่เป็นไรง้ออย่างหนู ลูกเอ็นทรานซ์ ทุกคนเลย ฉลาดอย่างคุณพี่ลูกดิทยาเสพติดหมดเถียงว่าอย่างไร เพราะฉะนั้นทำบุญสุนทานนะ ไม่ต้องจ้าง ความคิดไม่ต้อง

จ้าง ความชั่วก็ไม่ต้องจ้างทำเอง ทำได้อย่างน่าเสียดาย กฎแห่งกรรม จากการกระทำของเขาชัดเจนมาก เขาไม่พร้อมที่จะสร้างชีวิตที่ดี อยาไปว่าเขาเลย แต่น้องเขาพร้อมสร้างชีวิตที่ดีได้ตลอดเวลา โง่แบบน้องไม่มีเรื่องกับใคร ลูกดีหมด ฉลาดอย่างพี่ชายลูกจึงเป็นดังเช่นดังกล่าวเมื่อก่อนนี้ตายาย ปู่กับย่าจะจูงลูกหลานเข้าวัด เลยเด็กรุ่นใหม่ดีไม่ได้ จนหนุ่มแล้วสาวแล้วมาวัด แม่ต้องบอกนั่งลงชิลูก ไหว้พระชะมั่ง ไม่อายเขามั่งหรือ ไม่เคยไหว้พระ นี่คือเรื่องจริงมากล่าว ไม่ใช่เรื่องที่มาเล่ากันเล่นๆ มาก่อนปู่ย่าตาทวดพาลูกหลานเข้าวัด ไม่ขาด ลูกหลานก็มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลติดปู่ ย่า ตายาย ติดพ่อแม่ เจอพระยกมือไหว้ อ่อนน้อมถ่อมตนไป ยุคใหม่มาให้ใจเพราะงานการมันบังคับ การเข้าวัดชักน้อยลง แต่ก็ไม่มีปัญหาอะไร แล้วแต่นิสัยคน เข้าวัดมันไม่ยาก ง่ายนิดเดียว ว่างตั้งเยอะเยอะหาเวลาว่างที่ไม่เป็นประโยชน์เลย อาตมาจำได้ตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้ว พระท่านสอนอย่าอยู่ว่างอย่าห่างผู้ใหญ่ จะหลงทางได้ง่าย ถ้าคนไหนอยู่ห่างผู้ใหญ่จะหลงทางง่าย แนนอนแล้ว เด็กๆ ถ้าอยู่ห่างผู้ใหญ่รับรองเสียคน ไปคบเพื่อนเลวร้ายเสียหายหมด พ่อแม่ไม่ได้ดูแลเลย ลูกเสียหายไปก็ไปโทษคนอื่น โทษครูอาจารย์ ที่สอน น่าจะโทษแม่ แม่ไม่ดี แม่บ้านการเรือนเคหะศาสตร์ แม่แบบแม่แผนใช้ไม่ได้ พระพุทธเจ้าสอน แบบไม่ดี แบบมาจากแม่ นี่แหละเขาไม่พร้อมที่จะรับชีวิตที่ดี อยาไปว่าเขาเลย เขาพร้อมที่จะรับแต่ความชั่วเท่านั้น คนเราจึงแตกต่างกัน เป็นตระกูลวงศ์แตกต่างกัน โดยท้องเดียวกัน พี่น้องจึงเหมือนกันไม่ได้ ถึงแม้ลักษณะการจะเหมือนกัน แต่จิตใจต่างกันไกลลิบ เลย แล้วแต่ใครจะมีวิสัยทัศน์อย่างไร น้องเคยเข้าวัดมากับยาย แต่พี่ไม่เคยมาพี่ไปกับพ่อ ไปเล่นการพนัน ไปเข้าไปในคลับตามเรื่อง แต่น้องมากับยายกับย่า กลายเป็นคนดีขึ้นมาได้ เข้าวัดได้มาปฏิบัติธรรมและฟังเทศนา จึงทำให้คุ้นเคยกับชีวิตที่ดี จึงได้ผูกพันกับชีวิตที่ดี คือความรัก รักชีวิตไว้ใจ จิตใจเขาจึงเป็นคนดี ตรงนี้เรียกว่าความรัก อีกคนหนึ่ง ไปผูกพันกับชีวิตก็กลายเป็น หน้ามือเป็นหลังมือ เลยเห็นกงจักรเป็นดอกบัว เห็นความชั่วเป็นชีวิตที่ดี ชัดเจนมาก เลยกลายเป็นท้องเดียวกันเหมือนกันไม่ได้ ดังกล่าว อันนี้เรื่องจริง อาตมาสังเกตคนไปที่วัดท้องเดียวกันเหมือนกันไม่ได้ บางทีน้องกราบพระ พี่ยื่นได้เป็นหนุ่มแล้วไม่กราบ ถ้ามโยมไม่เคยสอนลูกหรือ โยมบอกเขาไปกับพ่อเขา เขาไม่เคยสวดมนต์ไหว้พระ แต่ลูกคนนี้สวดมนต์ไหว้พระทุกวัน เจอพระก็ไหว้ โดยไม่ต้องบังคับมีศรัทธาในตัว มีความดีในตัวเหมือนหม้อเบตเตอร์มีไฟในตัว เก็บไฟอยู่ด้วย หม้อเบตเตอร์เก็บไฟไม่อยู่ก็เลิกเอาดีไม่ได้

อาตมาออกไต่เต้าให้ฟังว่าหลักพุทธศาสนาให้ฟัง กิจใจ พุทธา น มุปปา โท พระพุทธเจ้ามาตรัสในโลกแล้ว ๒๕๔๓ ดีที่สุดแล้วแต่เราก็ละเลยกัน ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแต่ประการใด กับไปถือลัทธิ ต่างๆ ออกไปนอกประเด็นสังคม นอกประเด็นศาสนา นำเสียดายเวลาของท่านเหล่านั้น ไปหลงผิดต่างๆ อาตมา ไม่ขอให้กล่าวให้ กระเทือนหัวใจ แต่สร้างความคิดตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ท่านไม่เคยสอนให้เราทำความชั่วเลย ต้องการให้ชาวโลกพ้นทุกข์ ต้องการให้ชาวโลกแก้ปัญหาชีวิต ท่านพร้อมแล้วที่จะสอน เราได้จึงตรัสเป็นพระพุทธเจ้า ท่านพร้อม พร้อมแล้ว แต่อาตมาว่าพุทธศาสนิกชนต่างๆ เป็น ชาวพุทธ ก็จริง แต่ไม่พร้อม ไม่พร้อมที่จะรับความดีได้ ไม่พร้อมเลย พร้อมอย่างเดียวคือ ความชั่วที่ชอบ อย่าไปว่าเขา เขาเห็นกงจักรเป็นดอกบัว เห็นความชั่วเป็นความดี นี่ตรงนี้เป็น จุดสำคัญ อันหนึ่งที่เรามองข้ามไป เลยไปโทษหาเด็กไม่ดี เด็กประพฤติตัวไม่ดี ไปโทษเด็กดำ เด็ก ตีลูก อาตมาขอเจริญพร น่าจะตีแม่มากกว่า แม่สำคัญมาก ไม่ได้สอนลูกให้มีนิสัยทัศน นิสัยแปลว่าแบบอย่าง ไม่มีแบบอย่างที่ดีให้ลูก ชัดเจน

อีกอันหนึ่งพ่อเป็น ซี เก้า ปีนี้ได้ซี ๑๐ แม่เป็นครูโรงเรียนมีลูกสาวคนเดียวเป็นลูกโทน อยู่มัธยม ๔ ตามเขาไปเลยไม่เรียนหนังสือ พ่อคนดี ไปตามลูกกลับมา เรียนได้เดือนเดียว ตามไปใหม่ เรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า เป็นที่แม่ ไม่ใช่พ่อ พ่อดีแต่อยู่ไกล ไม่ได้อยู่กับลูกรับราชการ ซี ๙ แต่แม่อยู่กับลูกเป็นครูโรงเรียน จุดใดลูกจึงเป็นเช่นนี้ แม่เป็นครูโรงเรียน สอนที่โรงเรียน เสร็จแล้วกลับบ้านไม่ได้ดูลูก เตรียมแพ้มออกเลย ไปหาประกันชีวิต กลับ ๔ ทุ่ม และไม่ เคย สวดมนต์ไหว้พระ ลูกสวดมนต์ก็หาว่าเซย ครูเดี๋ยวนี้ก็แปลก นะ เด็กสวดมนต์ก็หาว่าเสียเวลา เรียน อันนี้เรื่องจริง ต้องพูดกันหน่อย ถ้าใครเป็นครูก็ต้องขอโทษ ผอ.โรงเรียนมาที่วัดอัมพวัน เขาไม่สนใจที่เอาเด็กเข้าวัด เนื่องจากว่าเสียเวลาเรียน มีเยอะแล้ว ร้อยละ แปดสิบ อาตมา เสียใจด้วยกับ ผอ. ครูที่ไร้วิญญาณครูแล้ว ยุคใหม่ สมัยใหม่ เลยเด็กก็กระด้างคางแข็ง และ ก็สอนให้ไหว้พ่อแม่คนเดียว ที่วัดอัมพวันเลย นี่ครูสอนให้ไหว้ครูคนเดียว น่าจะดีความนะว่า พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกใหม่ ถ้าเป็นต้องไหว้ทำ ๓ หน นี่จะไปไม่รอด คนที่จะช่วยมี น้อยเหลือเกิน แต่จะแนะนำพร้าสอน น้อยมาก และให้ไหว้ครูคนเดียว และให้ยืนไหว้ได้ด้วย บางอย่างเถียงพ่อแม่ได้เพราะพ่อแม่ไม่มีเหตุผล แต่ตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า เถียง

ไม่ได้ ไหว้พระ พระท่านก็บอกอายุวัฒนะ สุขัง พลัง ไหว้คนแก่ คนเฒ่า เอ่อ เจริญสุขหลาน
ขอให้อายุมันขวัญยืน ขอให้เป็นเจ้าของอายุใหญ่โต เดี่ยวนี้มีไหว้ใหม่ ไม่มีแล้ว นี่อาตมาว่าจะไป
ไม่รอด หลักพระพุทธเจ้าให้อ่อนน้อมถ่อมตน ก็ขอเจริญพรให้ฟังว่า โยมผู้ชายที่รักทั้งหลาย
เอ๋ย เคยบวชใหม่ คู่กรรมวาจาจะสวดว่า ขมดี สังข์สละ ไสภา สัญญา จะต้องจดเวลาลง
อุปัชฌาย์ จะต้องจดเวลาลงว่าบวชเวลาใด เพื่อต้องการให้เคารพผู้ใหญ่ อาวุโส ภัณฑะ ถ้าเอา
ข้อนี้มาใช้ไม่มีปัญหาเลย ผู้น้อยต้องเคารพผู้ใหญ่ ผู้น้อยต้องกตัญญูต่อผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ต้องมี
เมตตาต่อผู้น้อย และให้ภัยผู้น้อย ถ้าเป็นไปได้ตามหลักคำสอนของ พระพุทธเจ้าจะไม่มี
ปัญหาในสังคม เพราะเชื่อฟังผู้ใหญ่ เดี่ยวนี้ไม่มีการเชื่อฟังพ่อแม่ด้วย ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ นี่
พระพุทธเจ้าสอนมา ๒ พันกว่าปี อาวุโส ภัณฑะ ถ้าโยมผู้ชายเคยบวชต้องรู้เลย อุปัชฌาย์
จะต้องจดเวลาบวชไว้ แต่ลืมกันไปซะแล้ว ลืมข้อนี้กันไปเลย ผู้น้อยผู้ใหญ่ไม่ต้องเคารพกัน
แล้ว และจะไปสอนกันไม่ได้แล้ว ไม่เชื่อฟัง เมื่อไม่เชื่อฟังกันแล้วจะไปไม่รอดไม่ปลอดภัย มีแต่
เสนียดจัญไร ตลอดกาล อาตมาว่าไปไม่รอดแล้ว เท่าที่สังเกตมานานแล้ว สังเกตที่วัดอัมพวัน
มีแต่ปัญหามาทุกวัน คนขาดการความเคารพผู้ใหญ่ ไม่มีเคารพพ่อแม่เลย พ่อแม่ทำอะไร
เถียงอีก ดีไม่ดีต่อกัน นี่เรื่องจริง ถ้าเราอ่อนน้อมถ่อมตน สวดมนต์ไหว้พระ สดับพระธรรม
เทศนา เสมอ จะอ่อนน้อมถ่อมตน ต่อท่านผู้ใหญ่เสมอ อ่อนน้อมถ่อมตน ปากหวานตัวอ่อน
มือเป็นหงอน นอบน้อมกตัญญู เคารพด้วยระเบียบเปรียบด้วยวินัย ตั้งใจศึกษา นำมาพันทุกข์
เป็นสุขอนันต์ เป็นหลักสำคัญ เขาจำใส่ใจชัดเจน เดี่ยวนี้ไม่มีอาตมาว่าครูบาอาจารย์ เขาไม่มี
วิญญูณครูชะแล้ว เป็นครูกาฝาก เป็นครู รับจ้าง ถ้ามีวิญญูณครูหน่อย คิดว่าลูกศิษย์ เป็น
ลูกเป็นหลาน เขาจะสอนทั้งในระบบ และสอนทั้งนอกระบบ สอนทั้งดี สอนให้มีปัญญา สอน
ให้ลูกหลานแก้ปัญหา อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ รับรองไปรอดทุกราย จะไม่มีปัญหาทะเลาะวิวาท
กัน น้องก็ต้องเป็นน้อง พี่ก็ต้องเป็นพี่ สร้างความดีให้พ่อแม่ เพื่อต้องการให้พ่อแม่ มีอายุหมื่น
ขวัญยืนต่อไป น่าจะเป็นเช่นนั้น แต่เป็นไปไม่ก็ไม่มีไร ดังนั้นจึงขอสรุปใจความว่า
พระพุทธเจ้าพร้อม ที่จะสอนชาวโลก ท่านมีวิชาหมดทุกอย่างเป็นจักรพรรดิ แต่เราทั้งหลาย
ผู้รับฟังคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่พร้อม ที่จะรับคือเอาดีไม่ได้ พระพุทธเจ้าท่านก็รู้เป็นปัจเจก
ตั้ง ว่าจะไปสอนใครก่อน สำเร็จพระโพธิญาณ ว่าจะไปสอนใครก่อน ใครพร้อมก่อนใครมี
อินทรีย์แก่กล้าก่อน ก็สอนคนนั้น ไม่ใช่ก็จะสอนก็สอนส่งเดชไป เขาไม่รับมันเสียเวลามาก
พระพุทธเจ้าท่านรู้เลยว่าใครจะพร้อมแล้ว ท่านจะสอนชาวโลกท่านก็ต้องพร้อมนะ พร้อม

อย่างไร ทำไม่ท่านมาสอนชาวโลก เป็นเอกอุ ในโลกไม่มีใครเท่าเทียมพระองค์ เลย ๘๐ สงไข
ประลัย แสนกัป เตรียมพร้อมมาที่จะสอนประชาชนได้ เราก็เช่นเดียวกันทำอะไรก็เตรียมให้
พร้อม เดียวนี้ไม่มีเครื่องพร้อมเลย พระพุทธเจ้าของเราพร้อมที่จะสอนประชาชน พระองค์ทรง
ศึกษาก่อน พระพุทธเจ้าเน้นวิชาการ ไม่ใช่เน้นลำดับตาอย่างที่โยมเข้าใจ เน้นวิชาการให้สร้าง
ตัวเอง ช่วยตัวเองและสอนตัวเอง และพระองค์ทำก่อน ท่านจบ ๑๘ ดอกเตอร์ ๑๘ ศาสตร์
เรียกว่าเลขจักรพรรดิ ทำไม่ต้องมาพูดที่นี้ด้วย เพราะเรารักศาลาที่นี้ รักหลวงพ่อดาวร เรา
ต้องมาต่อทุน กลัวทุนเราจะหมด ต้องเพิ่มข้าวเพิ่มอาหารเพิ่มแกง เพราะลูกเราเยอะขึ้น
เมื่อก่อนเราอยู่กัน ๒ คน ตามประสาสามีภรรยา ก็ไม่ต้องเพิ่มมาก พอมีลูกรักอย่างแก้วตา
ก็ต้องเพิ่มขึ้นไปตามลำดับ ขึ้นตอน สามีต้องไปปลูกบ้าน ๓ หลัง แต่บางคนไม่ฟังเทศน์ สวด
มนต์ อย่าไปว่าเขาเลย เขาไม่พร้อม ถ้าไม่พร้อมไม่ต้อง ถ้าไม่พร้อมแก้อย่างไร ขาดตรงไหน
ก็เติมลงไป เกินตัดออกไป จะได้มีเครื่องพร้อม ขาดก็ไม่เติม เกินก็ไม่ตัด ก็ไม่พร้อมเสียหาย
มาก ไม่ได้อะไรเลย จะพร้อมได้อย่างไร เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าก่อนจะเสด็จออกบวรพชา
ก่อนนั้น ท่านเตรียมพร้อมมาแล้ว คือวิชาการ

วิชาการนั้นสำคัญมาก มีลูกต้องให้เรียน ไม่ใช่เรียนบาลีนะ มีวิชาต่างๆ อย่างให้พอ ๑๘
ศาสตร์ หรือให้มีศาสตร์ใด ศาสตร์หนึ่งก็ได้ จึงเรียกว่า ๓ รู้ ๓ ดี ๕ มีปัญญา ถ้าท่านทำ ๓ รู้
๓ ดี ๕ มีปัญญา ลูกท่านไปรอดได้ทุกคน นี่คือวิชาความรู้อะไร ทุกคนก็ไม่ทราบ แต่ก็ไม่
กล่าว พระพุทธเจ้าเน้นวิชาการ โยมที่เป็นบิดามารดา เตรียมพร้อมให้ลูกเรียนหนังสือ ถ้าลูก
หลายคน ให้เป็นแพทย์ ชักคน เกอะ เป็นครูชักคน เป็นกุศลมาก เป็นแพทย์รักษาเขาให้หาย
โรคภัย เป็นครูสอนให้เขามีวิชาความรู้ เป็นรัฐมนตรี เป็นนายก สอนวิชาที่เขาชอบจะเป็น
ความรู้เป็นกุศล กตัญญูกตเวทิตาธรรม ไม่มีใครทำร้ายหมอแพทย์ ครูวิชาการ ตรงนี้เป็นเรื่อง
สำคัญ พระพุทธเจ้าไม่ใช่ไปนั่งลำดับตาแล้วมาสอน ไม่ใช่ นะ ท่านเรียนมาพร้อม ในสมัย
เจ้าชายสิทธัตถะ ท่านทรงได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี จากอาจารย์ ที่มีชื่อเสียง วิชาที่ท่านทรง
ศึกษา เป็นศิลปศาสตร์ ๑๘ สาขา โยมจะได้กันจำ นี่คือจักรพรรดิ ถ้าใครมี ๑๘ ศาสตร์ได้ ก็
เป็นจักรพรรดิ พร้อมที่จะสอนด้านวิชาการ ถ้าเป็นชาวพุทธต้องเรียนบาลีไปด้วย วิชาที่หนึ่ง
คือ

๑. ยุทธศาสตร์ เจ้าชายเรียนมาจบ วิชายุทธศาสตร์ คือ วิชากระบ
๒. รัฐศาสตร์ เป็นวิชาการปกครอง
๓. นิติศาสตร์วิชากฎหมายและจารีตประเพณีต่างๆ
๔. พานิชศาสตร์ วิชาการค้าทุกชนิด
๕. อักษรศาสตร์ แปลว่าวิชาวรรณคดี ภาษาทุกอย่าง
๖. นิรุกติศาสตร์ วิชาภาษาทั้งหลายของตนและชนชาติ ที่เกี่ยวข้องกันเรียนหมด ๗. คณิตศาสตร์ วิชาคำนวณ
๘. ไซตียศาสตร์วิชาดูดวงดาว เราจะเห็นได้ว่าพระมหากษัตริย์ ดูดวงดาวเก่งทุกองค์ อย่างเช่นรัชการที่ ๔ เป็นโหราศาสตร์
๙. ภูมิศาสตร์ วิชาดูแผนที่ ของประเทศต่างๆ
๑๐. โหราศาสตร์ ต้องรู้ด้วย มันอยู่ในศิลปศาสตร์ วิชาโหราศาสตร์จากพยากรณ์เหตุการณ์ ต่างๆ
๑๑. เวชศาสตร์ วิชาแพทย์ เรียนหมด
๑๒. วิชาว่าด้วยเหตุผล
๑๓. สัตว
๑๔. วิชาสัตวศาสตร์ วิชาดูลักษณะสัตว์ และดูเสียงสัตว์ ว่าดีหรือร้ายประการใด ไม่ใช่สัตวแพทย์ดีด โยคะศาสตร์นี้แหละคือวิชาช่างกล เรียนหมด
๑๕. วิชาศาสนศาสตร์ ศาสนาทุกศาสนาเรียนมาหมด ไม่ใช่เรียนเฉพาะพุทธ
๑๖. มายาศาสตร์ เป็นวิชากลอุบายหรือตำหรับพิชัยสงคราม เป็นกลวิธีกลอุบาท ๑๗. คันทนประสาธ วิชาร้องรำ หรือนาฏศาสตร์ หรือดนตรี หรือดุริยางค์
๑๘. ฉันทศาสตร์ เป็นวิชาประพันธ์บทกลอน
- ๑๙.

ขอเจริญพรว่า เจ้าชาย สัตถ์ดตะ เรียนจบทุกอย่าง จนไม่มีที่เรียนแล้ว ที่ดักศิลาที่ไม่มีให้เรียน ครูอาจารย์ก็ไม่มีอะไรสอน เรียนจบ ๑๘ ศาสตร์ แล้วถ้าลูกพระมหากษัตริย์ พระองค์ใดได้เรียนจบ ให้ตั้งเป็นจักรพรรดิ พรหมณ์ทำนายตอนที่ประสูติ ว่าถ้าเป็นฆราวาส จะได้เป็นจักรพรรดิ เก่งในสมัยนั้น ถ้าออกบวชจะได้เป็นพระพุทธเจ้า นี่แสดงว่าพระพุทธเจ้าของเราเนี่ยจบหลักวิชา ไม่มีใครตำหนิพระพุทธเจ้าจบครบทุกวิชา จนสอนได้ แต่เหตุใดเล่า

พระพุทธเจ้า จึงต้องเสด็จบรรพชาด้วย ยังมีอีกวิชาที่ไม่มีครูสอนหาครูสอนไม่ได้เลย วิชานั้นคือ วิชาแก้ปัญหา วิชาแก้ทุกข์ วิชาที่จะสร้างความสุขให้แก่ชีวิตนี้ ไม่มีครูสอน ต้องศึกษาเอง แต่จากคำว่าบรรพชาของพระองค์นั้นไม่ใช่ว่าจะหนีลูกหนีเมีย ตัดช่องน้อยเฉพาะตัว ท่านไปศึกษามาจนจบครบ ท่านจึงกลับมาโปรดภรรยา โปรดลูก โปรดพระบิดา โปรดพระมารดา โปรดพระประยูรญาติ โปรดประชาชนทั่วไป พร้อมทั้งจะสอนทุกประการแต่เป็นที่น่าเสียดาย ที่ ทั้ง ๒ วิชา คือ ศิลปะศาสตร์กับแก้ปัญหาวีชีวิตเรากลับไปทิ้งเสียหมดเลย มีลูกก็ไม่ให้เรียน ไม่สนใจที่จะให้ลูกเรียน อาตมาว่าไม่ยากเลยที่จะให้ลูกเรียนหนังสือนี้ ปุณฺณิสัยลูกตั้งแต่เล็กๆ ให้ สวดมนต์ สวดพาทิมหากา ดนตรีไทยสำคัญมาก ทำให้อารมณ์ดี ทำให้ปัญญาดี ทำให้คิดดี ทำให้แก้ปัญหาคิดได้ รู้โดยบังเอิญที่พระพุทธเจ้าทรงบรรพชา ก็ทรงต้องการวิชานี้ เามา สอนญาติโยม มีทั้งปริยัติศาสนา ปฏิบัติศาสนา ปฏิเวธศาสนา มีครบ เหลือ ๒ คันถธุระ วิปัสสนาธุระ พร้อมทั้งจะสอน ที่ว่าเพิ่มมาอีก ๑ คือ อะไร ปฏิเวธ แปลว่าอันสงฆ์ของการศึกษาเล่าเรียน เสียหายที่เราไม่เข้าใจแล้วเอาไปทิ้ง ทั้งหมด ไม่ใช่หมายความว่า เรามีลูกชายลูกสาวให้ไปเรียนบาลีทั้งหมด แต่จำเป็นก็ต้องเรียน ถ้าเราเป็นชาวพุทธ อย่างเช่นสมเด็จพระเทพฯ ท่านก็รู้บาลี แปลบาลีก็ได้ เล่นดนตรีก็ได้ รู้ไว้รู้ว่าใส่บาตแบกหาม รู้อะไรสู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี ถ้ามีลูกหลานควรให้เรียนดนตรี

ลานวัด ลานใจ ลานกีฬา ลานดนตรี อยู่ในวัดมานาน สมัยสุโขทัย เดียวนี้ไม่มีแล้ว ลานวัด คือ ร่มรื่น มีต้นหมากรากไม้ สวยสดงดงาม ลานใจนั่งสมาธิภาวนา สุขอื่นยิ่งกว่า ความสงบไม่มีอีกแล้ว คือลานใจ สามลานกีฬา เพราะการศึกษา กับการศึกษาเป็นอัน เดียวกัน วัดต้องมีการศึกษา เช่นบาทหลวงต้องเป็นเจ้าของโรงเรียน เจ้าอาวาสต้องเป็น เจ้าของโรงเรียน ก็มีลานกีฬา เด็กจะได้ไม่เสียหาย ไม่ไปติดยาบ้า ลานดนตรี เด็กก็จะ เพลิดเพลินในความดีจะไม่เสียหาย มีแต่ครั้งโบราณแล้ว ไม่ใช่ว่าอาตมาพูดว่าดนตรีใช้ไม่ได้ใน วัด อย่างลิมนะ โขน รามเกียรติ์ เล่นในวัด ฉลองโบสถ์ ฉลองศาลา ไม่เสียหาย

พระพุทธเจ้าของเราที่เสด็จบรรพชา ๖ ปี ได้ตำราจริง กว่าจะค้นวิชาแก้ปัญหาใช้เวลา ๖ ปี แล้วเรามาวัดใช้เวลานิดเดียวจะได้อะไรหรือ ต้องไปเรื่อยๆ พัฒนาจิตไปเรื่อยๆ ให้ คล่องแคล่วว่องไว ถูกต้องเป็นธรรม รับรองท่านจะไม่มีเสียหายเลย ท่านจะมีแต่ปัญญา

พระพุทธเจ้าสอนให้มีปัญญาในตัว ไม่ได้สอนให้มีปัญญาภายนอก พระพุทธเจ้าได้ธรรมะข้อสุดท้าย เพราะไปเสวยพระกระยาหาร จากนุชนาถ สุชาดา ได้แก่วามรุธุบายาส เจ้าชายประทับที่ริมแม่น้ำ เนรัญชรา นางสุชาดา ก็คิดว่าเป็นเทวดา สวยมาก พระองค์ทรงเสวยหมดแล้วอธิษฐานจิต ว่าข้าพเจ้า ๖ ปีแล้ว วันนั้นเป็นวันโกนวิสาขบูชา อธิษฐานจิตลอยเถิดไปเถิดลอยว้างขึ้นเหนือน้ำเลย อ้อ ข้าพเจ้าสำเร็จวันนี้แน่นอน ได้แน่ เพราะทำตาม ๖ ปี ตามใจตัวเอง ไม่เป็นอิสสระแก่ตัวเอง ตรงนี้สำคัญ เราแพ้ตัวเองตลอด ตามใจตัวเองตลอด ท่านจึงได้ฝืนใจทันที ข้ามแม่น้ำเนรัญชรา พรหมณ์ ถวายหญ้ากุงสะแปดกำ ชัดบัลลังก์นั่งสมาธิภาวนา เจริญภาวนา ข้าพเจ้ายอมตายบนหญ้ากุงสะอันนี้ หญ้ากุงสะ เป็นหญ้าใบคมของอินเดีย ไม่ใช่หญ้าคาหรืออก อาตมาไปดูมาแล้ว ไม่ใช่หญ้าใบหอกร ไม่ใช่หญ้าคา แต่ต้นใหญ่กว่าหญ้าคา เขาเรียกกุงสะ แต่เรามาเรียกหญ้าคา หญ้าปล้อง พระพุทธเจ้าทรงสำเร็จด้วยความฝืนใจ ก็ฝากท่านสาธุชนเอาไว้ ทำอะไรอย่าตามใจตัวเอง ไม่เป็นอิสสระ คนที่จะเป็นอิสสระ จะต้องชนะใจตนเองได้ ถ้าแพ้ใจตนเองไม่มีทางสำเร็จ ขอเจริญพร ปลาย่ายล่องหรือว่ายขึ้น ถ้าว่ายล่องปลาตายนะ วายสวนน้ำ อาตมาไปนั่งธุดงค์ ไปเขตพม่าฝนตกเจ็ดวันเจ็ดคืน ไม่ได้บิณฑบาต เลย ฝนหยุด ปลาไปตายบนยอดเขาเต็มไปหมด มันขึ้นไปได้อย่างไร อะไรล่องไปตามน้ำคือ หอย มันไม่สวนน้ำ เพราะมันต้องการลงหนอง อาตมาตอนเป็นเด็กเลี้ยงเบ็ด เขียนชื่อที่เบ็ดคือหอยเหวี่ยงลงไปในหนอง พอหนองแห้ง ย้ายเบ็ดไปอีกหนองหนึ่ง หอยแก่ง พอน้ำแห้งมันมีฝาปิดมันก็อยู่ในดิน พอฝนตกดินเปียกมันก็ออกมา แล้วเอาปากเดินเดินไปอีกหนอง อาตมาหาหอยให้เบ็ด ก็ไปเจอเข้า เราเขียนไว้ว่า ดช.จรัญ จรรยารักษ์ เขียนวันที่ ไปเจอเลย ห่างจากหนองเดิม ๒ กิโลเมตร เอาไปให้คนเฒ่าคนแก่ดูท่านก็สอนว่า เรามี ขามี แขนไม่เดิน หอยมีปากเดินได้ ตั้ง ๒ กิโลเมตร เพราะฉะนั้น ที่ไปตามน้ำคือ หอย ไปสวนน้ำคือปลา คนเราตามใจตัวเองเพราะกลัวลำบาก

ขอเจริญพรญาติโยมมีลูกหลาน ให้เรียนหนังสือ อย่าให้อายหอย หอยมีแต่ปากยังไปได้ไกลเป็นกิโล แต่เรามี เท้า ๒ มือ ๒ สมองหนึ่ง อย่าให้อายหอย

พระพุทธเจ้าสำเร็จพระโพธิญาณ ด้วยการฝืนใจ จึงสำเร็จ อย่างโยมมานั่งกรรมฐานพอเมื่อยหน่อย เลิกเลย ไม่มีทางสำเร็จหรือ โยมทั้งหลายจงอย่าตามใจตัวเอง เป็นอิสสระ

ซักที่ พระพุทธเจ้าทรงเห็นว่าไม่มีใครพร้อมทั้งกับ ปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ จึงได้โปรดปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ ก่อน อัญญาโกณฑัญญะ อินทรีย์แก่กล้า สอนก่อนเลย ถึงได้สำเร็จสัมโพธิญาณ ด้วยธรรมจักรกับประวัติพระสูตร สำเร็จได้ ในเวลาต่อมา พระพุทธเจ้าสอนอะไรก่อน และศาสนาของพระองค์เข้าประเทศไทยที่ใดก่อน มีเข้าที่ไหนบ้าง เราหาคำตอบได้ไม่ยากนัก ศาสนามาจากศรีลังกา จึงขอเจริญพรว่า ต้นศรีมหาโพธิ์ ที่อินเดียชั้น ไม่ใช่ต้นจริง ต้นจริงอินเดีย เฒ่าหมดนางสังอมิตตา ภิกษุณี ลูกสาวอโศกมหาราชได้นำลูกของต้นจริง ไปปลูกที่ศรีลังกา ชราภาพมาก เป็นต้นศรีมหาโพธิ์ที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า อาตมาไปประชุมพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๕ กับพระองค์เจ้า พูลพิศมัย นางสิริมาโว ตอนนั้น นายกรัฐมนตรี โดยเจ้าอาวาสวัดกรณีฆ่าตาย แต่กฎเกณฑ์ของศรีลังกา สามีมกรยา เท่ากัน เพราะสามิตายแล้วอยู่ ๒ ปี แล้วหมดสมัย มกรยาเป็นนายกแทนสามิตันที โดยไม่มี ปัญหา นางสิริมาโว จึงเป็นนายกรัฐมนตรี ศรีลังกานำศาสนาเข้าทางนครศรีธรรมราช มาสององค์ นครศรีธรรมราชนั้นเป็นชาวประมง เขียวโหด แต่พระ ๒ รูป รูปหนึ่งสร้างวัดมหาธาตุ สอนวิชาการทุกอย่าง สอนแบบศิลปะศาสตร์ สอนให้ชาวนครมีวิชาความรู้ทุกอย่าง อีกรูปหนึ่งสร้างวัดอรุณกาวาส อรัญวาสี เจริญวิปัสสนากรรมฐาน เป็น ๒ วัด สรุปลก็คือ เป็น คันถุระวัดหนึ่ง วิปัสสนาธุระวัดหนึ่ง ชาวเมืองนครศรีธรรมราช ก็มาศึกษาหาความรู้ จนจบเสร็จแล้ว ส่งไปวัด อรัญวาสี จากคามวาสี ไปสู่อรัญวาสี นั่งเจริญสมาธิภาวนา เจริญพระกรรมฐาน จึงมีปัญญาในตัว ทำให้นครศรีธรรมราช เกิดมีปัญญาสร้างเครื่องถมเงินลายทองมากมายก่ายกอง เลิกอาชีพประมง เลิกอาชีพฟาร์มแพนแกกัน มีเมตตา อ่อนน้อมถ่อมตนตลอดเวลา ทำให้กรุงจีน เขาเรือกำปั่นมาซื้อเครื่องถมลายทอง ของเมืองนครไปส่งเมืองจีน แล้วเขาไปทำต่อ เลยกคนจีนจึงเป็นเครื่องถมลายทองมาจนถึงบัดนี้ นครศรีธรรมราช ซักน้อยลง ฉะนั้น วิชาทางพระพุทธศาสนา สอนทั้งคามวาสี และอรัญวาสี สอนทั้งความรู้คู่กับความดี ต้องอย่างนี้ พระ ๒ รูปนั้น เขาเรื่องตั้ง นะโม มาสอน ทำให้คนนครฯ อ่อนน้อม ถ่อมตน อาตมาจะยกตัวอย่างดังต่อไปนี้ นะโม ตัสสะ ภควะ โต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ใครสอนพระพุทธเจ้าไม่ได้สอน แต่ทำไมเขาเอาใช้กัน จะยกครู ไหว้ครู ก็ต้องตั้ง นะโม เอามาจากไหน พระจากศรีลังกาจึงได้บอกแก่ชาวนครศรีฯ ว่าใครตั้ง นะโม สาดาคิลา ยักษ์ ยักษ์ ๕ ตน มาเฝ้าพระพุทธเจ้าดูถูกพระพุทธเจ้า หว่าพระพุทธเจ้าเป็นมนุษย์ มีอะไรดีหรือ ดูถูกเหยียดหยามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าไม่ว่าอะไรมีแต่ให้กับช่วย จะบ้วนน้ำลายรดพระเศียร

พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ไม่ว่า มีแต่เมตตาอย่างเดียว ให้กับช่วยตลอด อะไรเกิดขึ้น พระสา
ตาคิลา ยักษ์ ก็ไม่นึกเลยว่าเป็นพระพุทธเจ้า ทำไมไม่โกรธ ทำไมไม่เกลียด ทำไมถึงมีเมตตา
อยากให้เราเป็นคนดี และท่านก็ตรัส ภิกขเว ดูกรผู้ทรงศีล ข้าพเจ้า ไม่ต้องการให้ใครมายก
ย่องข้าพเจ้า ไม่ต้องการให้ใครมากราบไหว้ข้าพเจ้า ต้องการให้ท่านทั้งหลายเป็นคนดี สร้าง
ความดีให้แก่ตัวท่านเอง ทำให้สาตาคิลา ยักษ์ เห็นใจ จึงได้ตั้ง นะโมขึ้นมา

ตัสมะโคโรเป็นคนตั้ง อสูรินทราหู มา ๕ ตน ภควะโต ทำวจาตุมมหาราช อระโหโต ทำวสัถกะ
เทวราช สัมมาสัมพุทธัสสะ ทำวมหาพรหม ก็ขอเจริญพรว่าผู้ตั้ง นะโม ตามที่กล่าวมานี้ ไม่
ทราบที่มาอย่างชัดเจน อาตมาอธิบายว่า เมื่อเห็นพระพุทธเจ้าเขาไม่เคารพ แต่เห็นพระพุท
ธเจ้าแน่นอน ให้กับช่วย จึงได้อ่อนน้อม ถ่อมตน ไหว้ กราบ ตั้งนะโม ขึ้นมา ๕ คน สาตาคิลา
ยักษ์ คือเป็นยักษ์ชาวเขา ว่าอยู่ที่ เขาสาตาคีรี จัดเป็น ภูมิภาคเทวดา ที่อยู่บนแผ่นดิน ที่
ปรากฏอยู่มีถึง สามพัน แต่ที่อ้างไว้เป็นเอกพจน์ คือ นะโม สาตาคิลา โข นะโมสาตา คิลา
ยักษ์ เป็นผู้ตั้ง ที่จะหมายถึงหัวหน้า หรือผู้เป็นเจ้าของใหญ่ ของเทวดาทั้งหมดนั้น อสูรินทรา
หู นั้น เป็นราหู ที่ชื่อ อสูริน บอกยศว่าจอมอสูร อสูรเป็นท้าวพวกหนึ่งเหมือนกัน มีกายเป็น
ทิพย์ ราหู นั้น เป็นอริกับสุริยเทพ คือพระอาทิตย์ กับพระจันทร์ พระอาทิตย์ เป็นมิตรกับ
จอมภิกพ คืออสูรคือท้าว เวบจิต จาตุมมหาราช คือใคร คือเป็นเทวดาหมู่ แปลว่าเทวดาทั้ง
๔ เป็นภิกพที่จัดเข้าในสวรรค์ ๖ แต่ชั้นแรกเรียกว่า จาตุมมหาราชิกา ทำวมหาพรหมทั้ง ๔ มี
หน้าที่ครองโลกเรียกว่า ทำวจาตุโลกบาล คือปกครองคนละทิศ ทำววิรุฬหก วิรุฬปัก อธิบดี
ของพวกกุมพันธ์ ครองทิศใต้เทวรูปปัก เป็นอธิบดีของพวกนาค ครองทิศตะวันออก ทำวกุเวพ
เวสสุวรรณ เป็น อธิบดีครองพวกยักษ์ ครองทิศเหนือ ทำวสัถกะเทวราช คือพระอินทร์ ดังที่
ได้กล่าวมาแล้ว ปกครองถึงจาตุมมหาราช สรุปว่า อ่อนน้อมถ่อมตนไปลามาไหว้
พระพุทธเจ้าก็ขออนุโมทนา พวกยักษ์ร้ายทั้ง แปดทิศ ทั้งจักรินเทวราช กลายนอบน้อมถ่อม
ตน ทรัดเต เปตบันรณัง ถึงเวลา ๒๔ นาฬิกา ก็มาเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า ถามปัญหาต่างๆ
เคารพพระพุทธเจ้ามาก จึงต้องมาถามปัญหาพระพุทธเจ้า แต่พวกเราน่าเสียดาย พวกเรามี
ปัญหาแต่ดันไปถามคนอื่น น่าจะถามคำสอนของพระองค์บ้าง ว่าแก้อย่างไร ควรแก้อย่างไร
เหมือนกินละมุดไม่ถูกเม็ด แต่ประการใด

พวกยักษ์นับถือพระพุทธเจ้าเป็นอย่างมาก ว่าเป็นผู้ให้กับช่วยชาวโลกจริง พระองค์ ไม่หวังผลตอบแทน แต่ประการใด ตั้ง นะโม เพื่ออะไร

๑. เพื่อดำเนินในร่องรอยแห่งผู้เป็นอริยะ
๒. เพื่อขออำนาจคุณพระคุ้มครองป้องกันอันตราย
๓. เพื่อทำให้ชีวิตมีเนื้อหาสาระ
๔. เพื่อชำระจิตให้บริสุทธิ์ ผ่องใส

ก็ขอฝากญาติโยมไปด้วย สอนเพื่อให้เกิดนะโม อาตมาถามพวกนครฯ ถามหัวใจของ นครฯ มีอะไรบ้าง ตอบอาตมาผิด ถามว่าที่นครฯ มีอะไรดีบ้าง ตอบว่ามีพระธาตุ ผิดโง่ เลย ต้องมีแหวนนะโม ซิ พวกนครลี้ม แหวน นะโม จึงไม่อ่อนน้อมถ่อมตนต่อท่านผู้หลักผู้ใหญ่

ก็ขอฝากไว้ นะโมตัสสะ ภควะโต อรหะโต อ่อนน้อมถ่อมตน ไปลามาไหว้ อะภิวาตะนะสีลิสสะ นิจัจัง วุฑฒาปะจายิโน จัตตารโ ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พลัง พระพุทธเจ้าทรงแสดง ใครไปมาลาไหว้ ท่านจะพูดว่า อายุวัณโณ สุขัง พลัง จะไปไหว้คนเฒ่า คนแก่ คนเฒ่า คนแก่ บอกว่า เออ อายุวัณโณ สุขังพลัง ไหว้พระ นะ หลาน ขอให้เป็นใหญ่ เป็นโต

อะไรมาเป็นหลักอีก พระ ๒ รูป สอนให้ชาวนครศรีธรรมราชมีความรู้ สอนทั้งเด็กสอน ทั้งผู้ใหญ่ เรียกว่า คามวาสี เรียนวิชาทุกชนิด ๑๘ ศาสตร์ แล้วก็ส่งไปยัง อรัญวาสี เรียน วิปัสสนาธุระ นครฯ มี ๒ วัด ความนี้ทราบถึงกรุงสุโขทัย พระราชาจึงมีพระราชสาส์นตรา มาถึงเจ้านครศรีธรรมราช ขอพระ ๒ องค์ สู่สุโขทัย ราชธานี ทรงผนวชทันที เราจึงจะเห็นได้ว่า พระสถูปเจดีย์ที่กรุงสุโขทัย จึง มีเหมือนศรีลังกาทั้งหมด เามาจากศรีลังกา จากศรีลังกา เข้าสู่ กรุงศรีอยุธยาราชธานี ๗๐๐ ลายสี่ไทย ๔๐๐ กว่าปี กรุงศรีอยุธยา ๒๐๐ ปี รัตนโกสินทร์ นั้น พอดีหมดอายุของพระสงฆ์ ในศรีลังกา เป็นกฎแห่งกรรม ชาวทมิฬหินชาติ จับพระมหากษัตริย์ ชังไว้เขาศรีกิริยา ฆ่าพระเถรตายหมด เมื่อพระเถรตายหมด ทำอย่างไร

จึงมีจดหมายขอพระสงฆ์ จากประเทศไทย ไปประกาศศาสนา ที่ศรีลังกา พระอุบาลีวงศ์ ได้นำพาหุงมหา ติดไปด้วย ชาวศรีลังกา จึงสวดบทนี้ได้หมด คือ พาหุงมหากา นั่นเอง

ประเทศศรีลังกา จึงสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พาหุงมหากา ได้ จากกรุงศรีอยุธยา โดยพระอุบาลีวงศ์ เป็นลูกศิษย์ ของพระวันรัตน์ วัดป่าแก้ว ถวายพระพร พระนเรศวรไม่เคยแพ้ทัพ

ธรรมเนียมตรุษสงกรานต์ ก็มาจากอันนี้ นะโม อ่อนน้อมถ่อมตน ประเพณีรดน้ำดำหัว ไม่ใช่มาจากภาคเหนือ ของคนภาคใต้ อันเดียวกันกับพระพุทธรูปเจ้าสอน จึงมีการถือโศกະတັပိယขึ้น มีการทำบุญขึ้นปีใหม่ เราจะเห็นได้ว่าศรีลังกาจะคิดขึ้นปีใหม่วันวิสาขะ แต่ของเราขึ้นปีใหม่ ตรุษสงกรานต์ ลีนเดือน ๔ มีสงฆ์น้ำพระ อาบน้ำพ่อแม่

เรียกว่าทำญาติพลี และอดีตพลี ปุพเพติพลี ราชพลี ถวายในหลวง มีภาชีอากรเป็นต้น เทวดาพลี จุดมุ่งหมายเพื่อเลี้ยง บิดามารดา บ่วงไพร่ บริวาร ให้อิ่มหน้าสำราญ ในวันขึ้นปีใหม่ บำบัดเหตุอันตรายต่างๆ ที่เกิดแก่บรรดาญาติทั้งหลาย ทำพลีกรรม ๕ ประการ เรียกว่า สงกรานต์ ก็ขอประกาศให้ท่านฟังไว้ด้วย การทำสงกรานต์ ทำพลีกรรม เราจากพ่อจากแม่ไปแล้วคือ จากนะโมนี้แหละ จากพ่อจากแม่ไปมีครอบครัว พอถึงปีใหม่ เราก็กลับมา ยังบ้านเรือนของตน เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ เปลี่ยนผ้าผ่อนท่อนสะไบให้พ่อแม่ แล้วการรดน้ำดำหัว หมายความว่ากระไร มีมาจากนครศรีธรรมราชก่อน คือ นะโม นี้แหละ ทำเหมือนกัน แต่เราคิดว่าดำหัวเป็นคนภาคเหนือ ไม่ใช่เลยนะ ดำหัวนี้มีความหมาย

รดน้ำดำหัว หัวตัวนี้แปลว่าหัวปัญญา ไปสุขหัวใหม่ แม่ให้มือ ๒ เท้า ๒ สมอง ๑ เป็นที่พึ่งแห่งปัญญา เรียกว่าหัว ก็ไปหาที่ปรึกษาของพ่อแม่ อย่าทิ้งพ่อแม่ไม่ได้ทิ้งครูบาอาจารย์ และขอกายกรรมวจีกรรม โยโธโส อันว่าโทษอันใด ความผิดอันใดที่ข้าพเจ้าได้พลั้งเผลอสติไป ได้กายวาจา จิต ต่อหน้า ก็ดี ลับหลังก็ดี ต่อบิดามารดา ต่อปู่ย่าตายาย โปรดได้อโหสิกรรมให้แก่ลูกหลานด้วย เจ้าคะ แล้วกราบเลย แล้วค่อยอาบน้ำแล้วเปลี่ยนผ้าให้ท่าน แล้วท่านมีอะไรท่านจะได้สอนเรา เรียกว่า ดำหัว รดน้ำให้ท่านท่านจะดำหัวให้เรา คือ

หิวปัญญา ให้ลูกเพิ่มปัญญา ให้ลูกมีสติปัญญาเหมือนเดิม จะได้ถามลูกหลานว่า ตั้งแต่แยกครอบครัวไป กิจการดีไหม การงานดีไหม ลูกเรียนหนังสือเก่งไหม ท่านจะถามอย่างนี้เรียกว่า คำหิว ต้องการจะให้เป็นที่ปรึกษา ร้อนแดดที่แผดเผา ต้องหลบเข้าเฝ้าปรึกษา ร้อนรักหนักอุรา ซิวาจะวายปาน จะไปพึ่งใคร เขาต้องการตรงนี้นะ

การสงวน้ำพระเหมือนกัน บางแห่งอาตมาไปเห็นบาปมาก ไปสาดน้ำในวัด แล้วเอาสายยางไปเสียบประปา ในวัด แล้วสาดน้ำกันในวัด จึงกันเกรียวกราวอย่าทำเป็นบาปกรรม เอน้ำพระไปใช้ วันสงกรานต์ นี้เขายังต้องขนดินขนทรายไปวัด ขนน้ำเข้าวัด เดียวนี้ขนออกจากวัด ขายดินวัดด้วย เดียวนี้มีแต่บาปกันไม่มีบุญเลย ไร้บุญวาสนา นี้ก็ใกล้ประเพณีสงกรานต์แล้ว ก็ขอฝากญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายให้ยึดถือประเพณีไทยไว้ด้วย ธรรมเนียมไทย ประเพณีไทย วัฒนธรรมไทย อย่าทิ้งได้ไหม อย่าไปสาดน้ำกลางถนนเป็นบาป อย่าไปสาดรถยนต์เขา อย่ายิงปืน ในวัด จุดพลุจุดประทัดในวัด เมื่อ ๕ ปีที่แล้ว ที่สิงห์บุรี คนที่สาดน้ำ จบปริญญาโทด้วย สาดรถมอเตอร์ ลอบคว่าตายคาที่เลย นี่สง และอีกคนหนึ่งเป็นสาว จบปริญญาตรี เอน้ำแข็งห่อข้วาง เข้าไปในตา ตาบอดเลย อยู่มาไม่นานคนที่ ข้วางเขาตาบอดตาใส ทั้งคู่เลย เดียวนี้ยังอยู่ แต่จะไม่ออกชื่อ ตอนนี้อยู่มาอยู่กรุงเทพฯ คนที่สาดน้ำนั้น เดียวนี้ก็ตายแล้ว รถชนที่บางชันหมาก เหนือลพบุรี ตายคาที่เช่นกัน

ก็ขอฝากญาติโยมไปด้วยไม่ใช่เรื่องเหลวไหลนะ เป็นเรื่อง ทำญาติพลี สงเคราะห์ญาติ ถึงสงกรานต์ ก็ไปรวมกัน

อดีตพลี ต้อนรับแขกโอภาปราศรัย ยิ้มแย้ม แจ่มใส ตั้งใจสนทนา เจรจาไพเราะ สงเคราะห์ เลื้อเพื่อ ขาดเหลือคอยดูแลแขก ไม่แปลกลูกค้ำมา ญาติมากก็ต้องยิ้มเรียกว่าญาติพลี ญาติพี่น้องจะมารวมกันที่บ้านปู่ย่าตายาย ในวันสงกรานต์

บุพเพตพลี ทำบุญอุทิศให้ผู้ตายเราจะเห็นได้ว่า บ้านนอกคอกนาจะมีศพสามัคคี เอากระดูกมารวมกัน พระสงฆ์จะสวดพระอภิธรรม เดียวนี้จะเลิกกันไปหมดแล้ว

ราชพลี ถวายในหลวง เสียภาษีอากรอย่าโกงหลวง ช่วยกันเสียภาษีอากรถวายเป็น
ราชพลี ต่อดองค์พระราชา

ทเวตาพลี อุทิศส่วนกุศลให้แก่ทเวตาด้วย ในวันสงกรานต์ และบริจาคทานให้แก่
สมณะพราหมณ์ ผู้ประพฤติธรรมประพฤติชอบ อีกด้วย จะเป็นประโยชน์ แก่ท่านอีกด้วย

วันสงกรานต์ เป็นมหามงคลชีวิต เป็นการนอบน้อมบูชาปู่ย่าตายาย วงศ์ตระกูลของ
ตนจึงจะถูกต้อง เพื่อจะไปบูชาหน้าพระคุณของปู่ย่าตายาย บังสุกุลให้ปู่ย่าตายายในวัน
สงกรานต์ ขอสมมาลาโทษต่อพ่อแม่ที่ไปตำพ่อแม่ หรือเถียงพ่อแม่ นี่เป็นบาป รดน้ำดำหัวท่าน
จะได้สอนเรา อุปัชฌาย์อาจารย์ ทั้งหลายท่านจะได้สอนเรา ให้อยู่ดี กินดี ไม่มีประโยชน์ หรือ
เราจะได้รับพรในวันขึ้นปีใหม่ไทย เดิม ตั้งแต่สุโขทัย สุโขทัยมีพลเมือง ๓ ล้าน ขยายอาณา
เขตไปถึง กลันตัน สิงคโปร์ เสียมราช พระตะบอง บ้านพี่เมืองน้อง มาช้านาน ครั้งโบราณ
ก่อนเก่า อาณาเขตกว้างขวางมาก เพราะคนสุโขทัยมีธรรมะมีคุณธรรมสูง คนโบราณมีที่ เขา
อยากให้นักปราชญ์ คนดี ๆ มาอยู่ร่วมกัน ที่ให้ฟรี เดียวนี้ที่คับเคี่ยวยังแย่งกันขึ้นโรงขึ้นศาล
ไม่รู้จะเอาไปทำไม ไม่คิดที่จะตายกันเลยหรืออย่างไร ท่านสาธุชน อย่าคิดอย่างนั้นเลย พี่ให้
น้อง น้องให้พี่ สร้างความดีให้พ่อแม่ ต่ออายุให้พ่อแม่ ในวันสงกรานต์ได้ไหม ปีนี้มังกรทอง
อย่าให้เป็นมังกรเหล็ก สามีภรรยาอย่าทะเลาะวิวาทกัน สามัคคีปรองดอง เหมือนญาติพี่น้อง
สวดมนต์ภาวนาปีนี้ให้มาก มังกรเหล็กสร้างแต่ปัญหา ไม่แก้ปัญหา

ของกินไม่ให้กันกินมันจะเน่า เรื่องเก่าถ้าไม่เล่ามันจะลืม ปีนี้ จะไม่มีการสาดน้ำตาม
ถนนแน่ เพราะเป็นปีวัฒนธรรม เป็นปีเศรษฐกิจมังกรทองเงินไหลนองทองไหลมา

ก็สรุปใจความให้โยมฟัง เอาหลักศาสนาใส่ไว้ในใจ คือศีลสมาธิ ปัญญา ก็โยมเป็น
ผู้รู้ทุกท่าน แต่อย่าให้เลยรู้ เอาความรู้ที่เราใช้อยู่มาใช้ในชีวิตประจำวันให้จงได้ โยมจะได้มรรค
ผลในตัวเอง มีลูกจะได้ดีมีปัญญาแก้ไขปัญหามาปรารถนาได้ จงซื้อสัตย์สุจริต เป็นนิจขยัน
ประหยัดให้มันหันหลังให้อบาย

คติในปีนี้ งามสี่ที่ ดีสี่แบบ กตัญญूसี่อย่าง เห็น จะพอนะ พอแน่นอน บุญช่วยเรา
แน่ บาปช่วยเราไม่ได้เลย บุญช่วยให้เราได้ทุกอย่าง ที่เป็นสุจริตยุติธรรม บาปช่วยอะไรเรา
ไม่ได้ เดือดร้อน ตลอดรายการ เพราะฉะนั้นเอาอย่างนี้เถอะ

งามสี่ที่คือ

๑. งามด้วยเครื่องแต่งกาย แต่งกายให้มันทันสมัย
๒. งามด้วยอวัยวะ ร่างกายสะอาด งามสมส่วนควรปฏิบัติ
๓. งามด้วยมารยาท จะยืนเดิน นั่งนอน เหลียวซ้าย แลขวา คู้เขียดเหยียดขา มีสติไว้
งามแนวๆ
๔. งามด้วยน้ำใจ มีอัธยาศัย โอบอ้อมอารี วจีไพเราะ สงเคราะห์ ทุกคน วางตนให้เป็น
กลาง ยิ้มอยู่เสมอ คนมีน้ำใจ จะยิ้มอยู่เสมอ

ดีสี่แบบ

๑. ดีที่ชาติตระกูลของตน วงศ์ตระกูลในชาติในเชื้อ ของตน ดี
๒. ดีที่ทรัพย์สมบัติ มั่นบุชาทรัพย์ชื่อเสียงความรักไว้
๓. ดีที่มีวิชาความรู้ความสามารถ อดอาจในธรรม สัมมาปฏิบัติในหน้าที่
๔. ดีที่มีศีลธรรม ครบวงจร

กตัญญूसี่อย่าง

๑. กตัญญูต่อบุคคล จะไม่ลืมพระคุณของบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์เป็น
ต้นจะไม่ลืมพระคุณของบุพพกาลดี กตัญญูกตเวทีแปลว่าอะไร กตัญญูแปล
ว่ารู้พระคุณท่าน กตเวที คือสนองงานให้แก่ท่าน รู้พระคุณท่านและ
ปฏิบัติกรให้แก่ท่าน ด้วยอามิสบูชา ปฏิบัติบูชา ต่อบิดามารดา

วันนี้ขออนุโมทนาสาธุการ และขอถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระเทพรัตนราชสุดา
สยามบรมราชกุมารี ขอให้โยมสำนักสมัญญา ถวายเป็นพระราชกุศล คล้ายวันพระราชสมภพ
ของพระองค์ ขอให้ เจริญรุ่งเรือง คือ ถวายพระพรท่าน ทรงพระเจริญ รุ่งเรืองตลอดไป เป็น
มิ่งขวัญของชาวไทย และมิ่งขวัญของต่างประเทศ เขตแดนสยามเมืองยิ้ม ตลอด และก็ยิ้มไม่
ต้องมิ่งบประมาณ ยิ้มเดียว ยิ้มสมเด็จพะเทพฯ ยิ้มที่ไรท่านได้เงิน เรายิ้มที่ไรเสียเงินทุกที
ถ้าหากว่าทูลเสด็จไปที่ไหน ท่านยิ้มที่ไรเงินไหลนองทองไหลมา สรุปลใจความให้ท่านฟังว่า ถ้า
ใครบอกยิ้มไม่มิ่งบประมาณ ตอบคำเดียวเลย สมเด็จพะเทพฯ ยิ้มไม่มิ่งบประมาณ ยิ้มได้
เงิน องค์กรยิ้มต้องมิ่งบประมาณ เสียเงินตลอด อันนี้ก็ขอถวายให้เป็นพระราชกุศล ให้พระองค์
ท่านทรงพระเจริญ รุ่งเรืองตลอดกาล เป็นมิ่งขวัญของพี่น้องชาวไทย ตลอดไป คล้ายวันพระ
ราชสมภพ ในวันนี้ และขอขออนุญาตโยมทั้งหลาย พี่น้องไทยทั่วๆ หน้า ทั่วประเทศเขต
แดนไทย สยามขอให้ เป็นเมืองยิ้ม แยมแจ่มใสตลอดไป ขอบุญกุศลดลบันดาลย้อนกลับ มา
หาพี่น้องเราชาวไทย และพี่น้องเราที่ศาลาราชศรีรัตนธรรม บรมบพิตรราชสมภารเจ้า พระนาง
เจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทาน ณ บัดนี้ หลวงพ่อเจ้าคุณ ถาวร ท่านเดินทางมุ่งหน้า
ช่วยเหลือประชาชาติ ประชาชน เป็นที่เลื่องลือทั้งสหรัฐอเมริกา ตลอดกาลนานมา ท่านไม่ยอม
หยุด ท่านทำงานตลอดไป ขอให้ท่านหายวันหายคืน โรค โรคฯ หหมดไป อโรคยา ปรมา ลาภา
ท่านจงไม่มีโรค แต่มีลาภ ด้วยความดีต่อประชาชน ของคนไทยทั่วประเทศ และนอกประเทศ
ขอขอย้อนกลับมาญาติโยมทั้งหลาย ที่ศาลาราชศรีรัตนธรรม ในวันนี้ จงประสบแต่ความสุข สรร
นิรันดร ขอจงเจริญพร ด้วยจตุรพิธพรชัย สี ประการ มีอายุขอให้ยืนนาน วัฒนธณ ฌิวพรรณผ่อง
ใส สุขัง ขอให้สุขภาพอนามัยทุกท่านโปรดได้ใจดี โรคภัยไข้เจ็บมีก็โปรดหาย สิ่งทั้งหลายที่คิด
ไว้ ณ บัดนี้ และคิดไว้ ณ โอกาสหน้า จงรวมเป็นพลังงานเกิดความสำเร็จแผ่ดีผล สม
เจตจำนงค์ความมุ่งมาดปรารถนา ด้วยกันทุกๆ ท่าน ณ โอกาส บัดนี้เทอญ ขอเจริญพรทุก
ท่าน